

INVESTMENT

**Treaty Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and LATVIA**

Signed at Washington January 13, 1995

with

Annex

and

Protocol

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“ . . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

LATVIA

Investment

Treaty signed at Washington January 13, 1995;
Transmitted by the President of the United States of America
to the Senate July 10, 1995 (Treaty Doc. 104-12,
104th Congress, 1st Session);
Reported favorably by the Senate Committee on Foreign Relations
March 27, 1996 (Senate Executive Report No. 104-16,
104th Congress, 2d Session);
Advice and consent to ratification by the Senate
June 27, 1996;
Ratified by the President September 12, 1996;
Exchange of instruments of ratification at Riga
November 26, 1996;
Entered into force December 26, 1996.
With annex and protocol.

TREATY BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF LATVIA
FOR THE ENCOURAGEMENT AND RECIPROCAL
PROTECTION OF INVESTMENT

The Government of the United States of America and the Government of the Republic of Latvia (hereinafter the "Parties");

Desiring to promote greater economic cooperation between them, with respect to investment by nationals and companies of one Party in the territory of the other Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded such investment will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Parties;

Agreeing that fair and equitable treatment of investment is desirable in order to maintain a stable framework for investment and maximum effective utilization of economic resources;

Recognizing that the development of economic and business ties can contribute to the well-being of workers in both Parties and promote respect for internationally recognized worker rights; and

Noting the bilateral Most-Favored-Nation Agreement on Customs Matters of April 30, 1926 and the bilateral Treaty of Friendship, Commerce and Consular Relations of July 25, 1928 between the Parties;

In furtherance of Article Three of the bilateral Agreement Concerning the Development of Trade and Investment Relations of December 9, 1992 between the Parties;

Noting the bilateral agreement on Trade Relations and Intellectual Property Rights Protection of July 6, 1994 between the Parties; and

Having resolved to conclude a Treaty concerning the encouragement and reciprocal protection of investment;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

1. For the purposes of this Treaty,

(a) "investment" means every kind of investment in the territory of one Party owned or controlled directly or indirectly by nationals or companies of the other Party, such as equity, debt, and service and investment contracts; and includes:

(i) tangible and intangible property, including rights, such as mortgages, liens and pledges;

(ii) a company or shares of stock or other interests in a company or interests in the assets thereof;

(iii) a claim to money or a claim to performance having economic value, and associated with an investment;

(iv) intellectual property which includes, inter alia, rights relating to:

literary and artistic works, including sound recordings,

inventions in all fields of human endeavor,

industrial designs,

semiconductor mask works,

trade secrets, know-how, and confidential business information, and

trademarks, service marks, and trade names; and

(v) any right conferred by law or contract, and any licenses and permits pursuant to law;

(b) "company" of a Party means any kind of corporation, company, association, partnership, or other organization, legally constituted under the laws and regulations of a Party or a political subdivision thereof whether or not organized for pecuniary gain, or privately or governmentally owned or controlled;

(c) "national" of a Party means a natural person who is a national of a Party under its applicable law;

(d) "return" means an amount derived from or associated with an investment, including profit; dividend; interest; capital gain; royalty payment; management, technical assistance or other fee; or returns in kind;

(e) "associated activities" include the organization, control, operation, maintenance and disposition of companies, branches, agencies, offices, factories or other facilities for the conduct of business; the making, performance and enforcement of contracts; the acquisition, use, protection and disposition of property of all kinds including intellectual property rights; the borrowing of funds; the purchase, issuance and sale of equity shares and other securities; and the purchase of foreign exchange for imports.

(f) "state enterprise" means an enterprise owned, or controlled through ownership interests, by a Party.

(g) "delegation" includes a legislative grant, and a government order, directive or other act transferring to a state enterprise or monopoly, or authorizing the exercise by a state enterprise or monopoly, of governmental authority.

2. Each Party reserves the right to deny to any company the advantages of this Treaty if nationals of any third country control such company and, in the case of a company of the other Party, that company has no substantial business activities in the territory of the other Party or is controlled by nationals of a third country with which the denying Party does not maintain normal economic relations.

3. Any alteration of the form in which assets are invested or reinvested shall not affect their character as investment.

ARTICLE II

1. Each Party shall permit and treat investment, and activities associated therewith, on a basis no less favorable than that accorded in like situations to investment or associated activities of its own nationals or companies, or of nationals or companies of any third country, whichever is the most favorable, subject to the right of each Party to make or maintain exceptions falling within one of the sectors or matters listed in the Annex to this Treaty. Each Party agrees to notify the other Party before or on the date of entry into force of this Treaty of all such laws and regulations of which it is aware concerning the sectors or matters listed in the Annex. Moreover, each Party agrees to notify the other of any future exception with respect to the sectors or matters

listed in the Annex, and to limit such exceptions to a minimum. Any future exception by either Party shall not apply to investment existing in that sector or matter at the time the exception becomes effective. The treatment accorded pursuant to any exceptions shall, unless specified otherwise in the Annex, be not less favorable than that accorded in like situations to investments and associated activities of nationals or companies of any third country.

2. (a) Nothing in this Treaty shall be construed to prevent a Party from maintaining or establishing a state enterprise.

(b) Each Party shall ensure that any state enterprise that it maintains or establishes acts in a manner that is not inconsistent with the Party's obligations under this Treaty wherever such enterprise exercises any regulatory, administrative or other governmental authority that the Party has delegated to it, such as the power to expropriate, grant licenses, approve commercial transactions, or impose quotas, fees or other charges.

(c) Each Party shall ensure that any state enterprise that it maintains or establishes accords the better of national or most favored nation treatment in the sale of its goods or services in the Party's territory.

3. (a) Investment shall at all times be accorded fair and equitable treatment, shall enjoy full protection and security and shall in no case be accorded treatment less than that required by international law.

(b) Neither Party shall in any way impair by arbitrary or discriminatory measures the management, operation, maintenance, use, enjoyment, acquisition, expansion, or disposal of investments. For purposes of dispute resolution under Articles VI and VII, a measure may be arbitrary or discriminatory notwithstanding the fact that a party has had or has exercised the opportunity to review such measure in the courts or administrative tribunals of a Party.

(c) Each Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments.

4. Subject to the laws relating to the entry and sojourn of aliens, nationals of either Party shall be permitted to enter and to remain in the territory of the other Party for the purpose of establishing, developing, administering or advising on the operation of an investment to which they, or a company of the first Party that employs them, have committed or are in the process of committing a substantial amount of capital or other resources.

5. Companies which are legally constituted under the applicable laws or regulations of one Party, and which are investments, shall be permitted to engage top managerial personnel of their choice, regardless of nationality.

6. Neither Party shall impose performance requirements as a condition of establishment, expansion or maintenance of investments, which require or enforce commitments to export goods produced, or which specify that goods or services must be purchased locally, or which impose any other similar requirements.

7. Each Party shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to investment, investment agreements, and investment authorizations.

8. Each Party shall make public all laws, regulations, administrative practices and procedures, and adjudicatory decisions that pertain to or affect investments.

9. The treatment accorded by the United States of America to investments and associated activities of nationals and companies of the Republic of Latvia under the provisions of this Article shall in any State, Territory or possession of the United States of America be no less favorable than the treatment accorded therein to investments and associated activities of nationals of the United States of America resident in, and companies legally constituted under the laws and regulations of other States, Territories or possessions of the United States of America.

10. The most favored nation provisions of this Treaty shall not apply to advantages accorded by either Party to nationals or companies of any third country by virtue of:

(a) that Party's binding obligations that derive from full membership in a free trade area or customs union; or

(b) that Party's binding obligations under any multilateral international agreement under the framework of the General Agreement on Tariffs and Trade that enters into force subsequent to the signature of this Treaty.

11. The Parties acknowledge and agree that "associated activities" include, without limitation, such activities as:

(a) the granting of franchises or rights under licenses;

(b) access to registrations, licenses, permits and other approvals (which shall in any event be issued expeditiously);

(c) access to financial institutions and credit markets;

(d) access to their funds held in financial institutions;

(e) the importation and installation of equipment necessary for the normal conduct of business affairs, including but not limited to, office equipment and automobiles and the export of any equipment and automobiles so imported;

(f) the dissemination of commercial information;

(g) the conduct of market studies;

(h) the appointment of commercial representatives, including agents, consultants, and distributors and their participation in trade fairs and promotion events;

(i) the marketing of goods and services, including through internal distribution and marketing systems, as well as by advertising and direct contact with individuals and companies;

(j) access to public utilities, public services and commercial rental space at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government; and

(k) access to raw materials, inputs and services of all types at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government.

ARTICLE III

1. Investments shall not be expropriated or nationalized either directly or indirectly through measures tantamount to expropriation or nationalization ("expropriation") except: for public purpose; in a nondiscriminatory manner; upon payment of prompt, adequate and effective compensation; and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Article II (3). Compensation shall be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriatory action was taken or became known, whichever is earlier; be calculated in a freely usable currency, as defined in Article 30 of the Articles of Agreement of the International Monetary Fund, on the basis of the prevailing market rate of exchange at that time; be paid without delay; include interest at a commercially reasonable rate from the date of expropriation; be fully realizable; and be freely transferable.

2. A national or company of either Party that asserts that all or part of its investment has been expropriated shall have a right to prompt review by the appropriate judicial or administrative authorities of the other Party to determine whether any such expropriation has occurred and, if so, whether such expropriation, and any associated compensation, conforms to the principles of international law.

3. Nationals or companies of either Party whose investments suffer losses in the territory of the other Party owing to war or other armed conflict, revolution, state of national emergency, insurrection, civil disturbance or other similar events shall be accorded treatment by such other Party no less favorable than that accorded to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third country, whichever is the most favorable treatment, as regards any measures it adopts in relation to such losses.

ARTICLE IV

1. Each Party shall permit all transfers related to an investment to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers include:

- (a) returns;
- (b) compensation pursuant to Article III;
- (c) payments arising out of an investment dispute;
- (d) payments made under a contract, including amortization of principal and accrued interest payments made pursuant to a loan agreement;
- (e) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment; and
- (f) additional contributions to capital for the maintenance or development of an investment.

2. Transfers shall be made in a freely usable currency, as defined in Article 30 of the Articles of Agreement of the International Monetary Fund, at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, either Party may maintain laws and regulations (a) requiring reports of currency transfer; and (b) imposing income taxes by such means as a withholding tax applicable to dividends or other transfers. Furthermore, either Party

may protect the rights of creditors, or ensure the satisfaction of judgments in adjudicatory proceedings, through the equitable, nondiscriminatory and good faith application of its law.

ARTICLE V

The Parties agree to consult promptly, on the request of either, to resolve any disputes in connection with the Treaty, or to discuss any matter relating to the interpretation or application of the Treaty.

ARTICLE VI

1. For purposes of this Article, an investment dispute is a dispute between a Party and a national or company of the other Party arising out of or relating to:

(a) an investment agreement between that Party and such national or company;

(b) an investment authorization granted by that Party's foreign investment authority to such national or company; or

(c) an alleged breach of any right conferred or created by this Treaty with respect to an investment.

2. In the event of an investment dispute, the parties to the dispute should initially seek a resolution through consultation and negotiation. If the dispute cannot be settled amicably, the national or company concerned may choose to submit the dispute for resolution:

(a) to the courts or administrative tribunals of the Party that is a party to the dispute; or

(b) in accordance with any applicable, previously agreed dispute-settlement procedures; or

(c) in accordance with the terms of paragraph 3.

3. (a) Provided that the national or company concerned has not submitted the dispute for resolution under paragraph 2 (a) or (b) and that six months have elapsed from the date on which the dispute arose, the national or company concerned may choose to consent in writing to the submission of the dispute for settlement by binding arbitration:

(i) to the International Centre for the Settlement of Investment Disputes ("Centre") established by the Convention on the Settlement of

Investment Disputes between States and Nationals of other States, done at Washington, March 18, 1965 ("ICSID Convention"), provided that the Party is a party to such Convention; or

(ii) to the Additional Facility of the Centre, if the Centre is not available; or

(iii) in accordance with the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL); or

(iv) to any other arbitration institution, or in accordance with any other arbitration rules, as may be mutually agreed between the parties to the dispute.

(b) Once the national or company concerned has so consented, either party to the dispute may initiate arbitration in accordance with the choice so specified in the consent.

4. Each Party hereby consents to the submission of any investment dispute for settlement by binding arbitration in accordance with the choice specified in the written consent of the national or company under paragraph 3. Such consent, together with the written consent of the national or company when given under paragraph 3 shall satisfy the requirement for:

(a) written consent of the parties to the dispute for purposes of Chapter II of the ICSID Convention (Jurisdiction of the Centre) and for purposes of the Additional Facility Rules; and

(b) an "agreement in writing" for purposes of Article II of the United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, done at New York, June 10, 1958 ("New York Convention").

5. Any arbitration under paragraph 3(a)(ii), (iii) or (iv) of this Article shall be held in a state that is a party to the New York Convention.

6. Any arbitral award rendered pursuant to this Article shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Party undertakes to carry out without delay the provisions of any such award and to provide in its territory for its enforcement.

7. In any proceeding involving an investment dispute, a Party shall not assert, as a defense,

counterclaim, right of set-off or otherwise, that the national or company concerned has received or will receive, pursuant to an insurance or guarantee contract, indemnification or other compensation for all or part of its alleged damages.

8. For purposes of an arbitration held under paragraph 3 of this Article, any company legally constituted under the applicable laws and regulations of a Party or a political subdivision thereof but that, immediately before the occurrence of the event or events giving rise to the dispute, was an investment of nationals or companies of the other Party, shall be treated as a national or company of such other Party in accordance with Article 25(2)(b) of the ICSID Convention.

ARTICLE VII

1. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of the Treaty which is not resolved through consultations or other diplomatic channels, shall be submitted, upon the request of either Party, to an arbitral tribunal for binding decision in accordance with the applicable rules of international law. In the absence of an agreement by the Parties to the contrary, the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), except to the extent modified by the Parties or by the arbitrators, shall govern.

2. Within two months of receipt of a request, each Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as Chairman, who is a national of a third State. The UNCITRAL Rules for appointing members of three member panels shall apply mutatis mutandis to the appointment of the arbitral panel except that the appointing authority referenced in those rules shall be the Secretary General of the Centre.

3. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within six months of the date of selection of the third arbitrator, and the Tribunal shall render its decisions within two months of the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later.

4. Expenses incurred by the Chairman, the other arbitrators, and other costs of the proceedings shall be paid for equally by the Parties. The Tribunal may, however, at its discretion, direct that a higher proportion of the costs be paid by one of the Parties.

ARTICLE VIII

This Treaty shall not derogate from:

(a) laws and regulations, administrative practices or procedures, or administrative or adjudicatory decisions of either Party;

(b) international legal obligations; or

(c) obligations assumed by either Party, including those contained in an investment agreement or an investment authorization,

that entitle investments or associated activities to treatment more favorable than that accorded by this Treaty in like situations.

ARTICLE IX

1. This Treaty shall not preclude the application by either Party of measures necessary for the maintenance of public order, the fulfillment of its obligations with respect to the maintenance or restoration of international peace or security, or the protection of its own essential security interests.

2. This Treaty shall not preclude either Party from prescribing special formalities in connection with the establishment of investments, but such formalities shall not impair the substance of any of the rights set forth in this Treaty.

ARTICLE X

1. With respect to its tax policies, each Party should strive to accord fairness and equity in the treatment of investment of nationals and companies of the other Party.

2. Nevertheless, the provisions of this Treaty, and in particular Article VI and VII, shall apply to matters of taxation only with respect to the following:

(a) expropriation, pursuant to Article III;

(b) transfers, pursuant to Article IV; or

(c) the observance and enforcement of terms of an investment agreement or authorization as referred to in Article VI (1) (a) or (b),

to the extent they are not subject to the dispute settlement provisions of a Convention for the avoidance of double taxation between the two Parties, or have been raised under such settlement provisions and are not resolved within a reasonable period of time.

ARTICLE XI

This Treaty shall apply to the political subdivisions of the Parties.

ARTICLE XII

1. This Treaty shall enter into force thirty days after the date of exchange of instruments of ratification. It shall remain in force for a period of ten years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 2 of this Article. It shall apply to investments existing at the time of entry into force as well as to investments made or acquired thereafter.

2. Either Party may, by giving one year's written notice to the other Party, terminate this Treaty at the end of the initial ten year period or at any time thereafter.

3. With respect to investments made or acquired prior to the date of termination of this Treaty and to which this Treaty otherwise applies, the provisions of all of the other Articles of this Treaty shall thereafter continue to be effective for a further period of ten years from such date of termination.

4. The Annex and Protocol shall form an integral part of the Treaty.

IN WITNESS WHEREOF, the respective plenipotentiaries have signed this Treaty.

DONE in duplicate at Washington, on the thirteenth day of January, 1995 in the English and Latvian languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF LATVIA:

ANNEX

1. The Government of the United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

air transportation; ocean and coastal shipping; banking, insurance, securities, and other financial services; government grants; government insurance and loan programs; energy and power production; custom house brokers; ownership of real property; ownership and operation of broadcast or common carrier radio and television stations; ownership of shares in the Communications Satellite Corporation; the provision of common carrier telephone and telegraph services; the provision of submarine cable services; use of land and natural resources; mining on the public domain; maritime services and maritime-related services.

2. The Government of the United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to most favored nation treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

ownership of real property; mining on the public domain; maritime services and maritime-related services; and primary dealership in United States government securities.

3. The Republic of Latvia reserves the right to make or maintain limited exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1 in the sectors or matters it has indication below:

Control of defense industries; manufacturing and sale of narcotics, weapons and explosives; control of newspapers, television and radio broadcasting stations, or news agencies; recovery of all renewable and non-renewable natural resources including resources found on the continental shelf; fishing; hunting; port management; banking; ownership and control of land; brokerage or real property; and gambling.

PROTOCOL

The Parties confirm their mutual understanding that with respect to the listing of "ownership and control of land" in paragraph 3 of the Annex, current Latvian legislation permits foreign investors to own or control land in urban areas, as defined under the laws of the Republic of Latvia.

**AMERIKAS SAVIENOTO VALSTU VALDĪBAS
UN
LATVIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS
LĪGUMS
PAR IEGULDĪJUMU VEICINĀŠANU UN
SAVSTARPĒJU AIZSARDZĪBU**

Amerikas Savienoto Valstu Valdība un Latvijas Republikas Valdība (turpmāk minētas kā "Puses");

Vēloties sekmēt plašāku ekonomisko sadarbību starp tām attiecībā uz vienas Puses pilsoņu un uzņēmējsabiedrību ieguldījumiem otras Puses teritorijā;

Atzīstot, ka līgums par attieksmi attiecībā uz šādiem ieguldījumiem stimulēs privātā kapitāla plūsmu un Pušu ekonomisko attīstību;

Pickrītot, ka godprātīga un taisnīga attieksme pret ieguldījumiem ir vēlama, lai uzturētu stabilus ieguldījumu apstākļus un maksimāli efektīvu ekonomisko resursu izmantošanu;

Atzīstot, ka ekonomisko un biznesa sakaru attīstība var sekmēt abu Pušu strādājošo labklājību un veicināt respektu pret starptautiski atzītām strādājošo tiesībām; un

Atzīmējot starp Pusēm noslēgtos 1926. gada 30. aprīļa divpusējo lielākās labvēlības režīma Līgumu par muitas jautājumiem un 1928. gada 25. jūlija divpusējo Līgumu par draudzību, komercdarbību un konsulārajām attiecībām;

Paplašinot 1992. gada 9. decembrī starp Pusēm noslēgtā divpusējā Līguma par tirdzniecības un ieguldījumu attiecību attīstību trešā panta darbību;

Atzīmējot 1994. gada 6. jūlijā starp Pusēm noslēgto Līgumu par tirdzniecības attiecībām un intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību;

Apņēmoties noslēgt Līgumu attiecībā uz ieguldījumu veicināšanu un savstarpēju aizsardzību;

Vienojas par sekojošo:

I PANTS

1. Šajā Līgumā,

(a) "ieguldījums" nozīmē jebkura veida ieguldījumu otras Puses teritorijā, kas pieder vai kuru tieši vai netieši kontrolē otras Puses pilsoņi vai uzņēmējsabiedrības, tādus kā līdzdalību, parādu, pakalpojumu un ieguldījumu kontraktus; ietverot:

(i) materiālu un nemateriālu īpašumu, ieskaitot tiesības, tādas kā hipotēkas, prasījuma un galvojuma tiesības;

(ii) uzņēmējsabiedrību vai akcijas, vai citu līdzdalību uzņēmējsabiedrībā vai tās aktīvos;

(iii) prasības par naudu vai prasības par izpildi, kam ir ekonomiska vērtība un kas ir saistīta ar ieguldījumu;

(iv) intelektuālo īpašumu, kas cita vidū ietver tiesības, kas saistītas ar:

literatūras un mākslas darbiem, ieskaitot skaņu ierakstus, izgudrojumiem, kas radušies visu veidu cilvēka darbības rezultātā, rūpniecības projektiem, pusvadītāju trafaretu darbiem, tirdzniecības noslēpumiem, zināšanām un prasmi, kā arī konfidenciālu biznesa informāciju, tirdzniecības zīmēm, pakalpojumu zīmēm un tirdzniecības nosaukumiem; un

(v) jebkuras tiesības, kuras piešķir likums vai līgums, kā arī jebkuras licences un atļaujas saskaņā ar likumu;

(b) Puses "uzņēmējsabiedrība" nozīmē jebkura veida korporāciju, kompāniju, asociāciju, līgumsabiedrību vai citu organizāciju, kas legāli nodibināta atbilstoši Puses vai tās politiski administratīvās vienības likumiem un noteikumiem, un tā var būt vai nebūt organizēta naudas iegūšanai, vai arī to var kontrolēt vai tā var piederēt valdībai vai privātpersonai;

(c) Puses "pilsonis" nozīmē fizisku personu, kura ir Puses pilsonis saskaņā ar tās pielietojamajiem likumiem;

(d) "ienākums" nozīmē summu, kas iegūta no vai saistībā ar ieguldījumu, ieskaitot peļņu; dividendes; procentus; kapitāla pieaugumu; autora honorāra maksu; pārvaldes, tehniskās palīdzības un citu atalgojumu; vai ienākumus graudā;

(e) "saistītās aktivitātes" ietver kompāniju, nodaļu, aģentūru, iestāžu, fabriku un citu objektu organizēšanu, kontroli, darbināšanu, uzturēšanu, izvietojumu, pārdošanu vai to īpašuma nodošanu citam biznesa veikšanai; kontraktu sagatavošanu, izpildīšanu un realizēšanu; visa veida īpašumu, ieskaitot intelektuālā īpašuma tiesības, iegūšanu, lietošanu, aizsardzību, pārdošanu vai nodošanu citam; fondu aizņēmumus; līdzdalības akciju un citu vērtspapīru pirkšanu, izlaišanu un pārdošanu; un ārvalstu valūtas pirkšanu importa vajadzībām;

(f) "valsts uzņēmums" nozīmē uzņēmumu, kurš pieder Pusei vai kuru caur īpašuma interesēm kontrolē Puse;

(g) "deleģēšana" ietver likumdošanas garantiju un valdības rīkojumu, direktīvu vai citu aktu nodošanu valsts uzņēmumam vai monopolam, vai valdības institūcijas veikto valsts uzņēmuma vai monopola darbības pilnvarojumu.

2. Katra Puse patur sev tiesības liegt jebkurai uzņēmējsabiedrībai izmantot šī Līguma priekšrocības, ja šādu uzņēmējsabiedrību kontrolē kādas trešās valsts pilsoņi un, attiecībā uz otras Puses uzņēmējsabiedrību, šai uzņēmējsabiedrībai nav būtisku biznesa darbību otras Puses teritorijā, vai arī to kontrolē trešās valsts, ar kuru aizliedzēja puse neuztur normālas ekonomiskas attiecības, pilsoņi.

3. Jebkura izmaiņa attiecībā uz ieguldījumu vai atkārtotu ieguldījumu veikšanas formu neietekmēs to kā ieguldījumu raksturojumu.

II PANTS

1. Katrai Pusei jāatļauj ieguldījumi un ar tiem saistītās aktivitātes un jāizturas pret tiem un ar tiem saistītajām aktivitātēm ar ne mazāku labvēlību kā to, ko līdzīgās situācijās pielieto savas valsts pilsoņu vai uzņēmējsabiedrību vai jebkuras trešās valsts pilsoņu vai uzņēmējsabiedrību

ieguldījumiem un ar tiem saistītajām aktivitātēm, atkarībā no tā, kura ir labvēlīgāka, bet ievērojot katras Puses tiesības veikt vai paturēt izņēmumus attiecībā uz kādu no sektoriem vai jautājumiem, kas minēti šī Līguma Pielikumā. Katra Puse piekrīt paziņot otrai Pusei pirms šī Līguma stāšanās spēkā vai šī Līguma spēkā stāšanās dienā par visiem šādiem likumiem vai noteikumiem, kuri tai ir zināmi attiecībā uz sektoriem vai jautājumiem, kuri minēti Pielikumā. Pie tam katra Puse apņemas paziņot otrai par jebkuru izņēmumu, kurš tiks noteikts nākotnē attiecībā uz Pielikumā minētajiem sektoriem vai jautājumiem un ierobežot šādus izņēmumus līdz minimumam. Jebkurš kādas no Pusēm nākotnē pieņemts ierobežojums neattiecas uz ieguldījumu, kurš jau pastāv šajā sektorā vai jautājumā, laikā, kad ierobežojums stājas spēkā. Attieksmei, kura tiek izmantota attiecībā uz jebkādiem izņēmumiem, ja vien Pielikumā nav noteikts citādi, jābūt ne mazāk labvēlīgai kā tai, ko līdzīgās situācijās pielieto jebkuras trešās valsts pilsoņu vai uzņēmēj sabiedrību ieguldījumiem un ar tiem saistītajām aktivitātēm.

2.

(a) Nekas šajā Līgumā nedrīkst tikt iztulkots kā aizliegums Pusei nodibināt vai uzturēt valsts uzņēmumu.

(b) Katrai Pusei jānodrošina, ka jebkurš valsts uzņēmums, kuru tā uztur vai nodibina, darbojas veidā, kas ir savienojams ar Puses pienākumiem saskaņā ar šo Līgumu, kad vien šāds uzņēmums veic jebkādu regulējošu, administratīvu vai citu valdības kompetences funkciju, kādu Puse tam ir deleģējusi, tādu kā pilnvaras ekspropriēt, piešķirt licences, apstiprināt komerciālus pārvedumus, vai ieviest kvotas, maksas vai citus maksājumus.

(c) Katrai Pusei jānodrošina, ka jebkurš valsts uzņēmums, kuru tā uztur vai nodibina, piemēro nacionālo vai vislielākās labvēlības režīmu, atkarībā no tā, kurš ir labvēlīgāks, tās preču un pakalpojumu pārdošanai Puses teritorijā.

3.

(a) Attiecībā uz ieguldījumiem vienmēr jānodrošina godīga un taisnīga attieksme, tiem jābauda pilnīga aizsardzība un drošība, un, jebkurā gadījumā, attieksme pret tiem nevar būt mazāk labvēlīga kā tā, kādu nosaka starptautiskās tiesības.

(b) Neviena no Pusēm nekādā veidā patvaļīgu vai diskriminējošu pasākumu ceļā nedrīkst kavēt ieguldījumu pārvaldi, darbību, uzturēšanu,

izmantošanu, lietošanu, iegūšanu, paplašināšanu, pārdošanu vai īpašuma nodošanu citam. Strīdu izšķiršanas nolūkā saskaņā ar VI un VII pantu, līdzeklis var būt patvaļīgs vai diskriminējošs, neskatoties uz faktu, ka pusei ir bijusi vai tā ir izmantojusi iespēju izskatīt šādu līdzekli Puses tiesās vai administratīvajos tribunālos.

(c) Katrai Pusei ir jāievēro jebkuras saistības, kuras tā varētu būt uzņēmusies attiecībā uz ieguldījumiem.

4. Ievērojot likumus attiecībā uz ārzemnieku iebraukšanu un pagaidu uzturēšanos, abu Pušu pilsoņiem jāatļauj iebraukt un uzturēties otras Puses teritorijā ar nolūku ierīkot, attīstīt, pārvaldīt vai sniegt padomus attiecībā uz ieguldījumu darbību, kuros viņi vai pirmās Puses uzņēmēj sabiedrība, kura viņus nodarbina, ir ieguldījusi vai gatavojas ieguldīt būtisku kapitāla daudzumu vai citus resursus.

5. Uzņēmēj sabiedrībām, kuras ir legāli nodibinātas saskaņā ar vienas Puses pielietojamajiem likumiem vai noteikumiem un kuras ir ieguldījumi, jāatļauj nodarbināt augstākās pārvaldes personālu pēc savas izvēles, neskatoties uz pilsonību.

6. Neviena no Pusēm nevar uzspiest izpildīšanas prasības kā ieguldījumu ierīkošanas, paplašināšanas vai uzturēšanas noteikumus, kuri prasa vai piespiež uzņemties saistības eksportēt saražotās preces vai arī kuri nosaka, ka preces vai pakalpojumi ir jāpērk vietējā tirgū, vai kuri uzliek kādas citas līdzīgas saistības.

7. Katrai Pusei jāparedz iedarbīgi līdzekļi prasību aizstāvēšanai un tiesību iegūšanai attiecībā uz ieguldījumiem, ieguldījumu līgumiem un ieguldījumu pilnvarojumiem.

8. Katrai Pusei jāpadara publiski visi likumi, noteikumi, administratīvā prakse un procedūras, kā arī tiesu un citi pieņemtie lēmumi, kuri attiecas uz ieguldījumiem vai ietekmē ieguldījumus.

9. Režīms, kādu Amerikas Savienotās Valstis pielieto Latvijas Republikas pilsoņu un uzņēmēj sabiedrību ieguldījumiem un ar tiem saistītajām aktivitātēm, ievērojot šī Panta nosacījumus, jebkurā Amerikas Savienoto Valstu Pavalstī, Teritorijā vai īpašumā, būs ne mazāk labvēlīgs, kā režīms kurš tiek piemērots attiecībā uz Amerikas Savienoto Valstu pilsoņu, kuri dzīvo, un uzņēmēj sabiedrību, kuras ir legāli izveidotas saskaņā ar citu

Pavalstu, Teritoriju vai Amerikas Savienoto Valstu īpašumu likumiem un noteikumiem, ieguldījumiem un ar tiem saistītajām aktivitātēm.

10. Šī Līguma vislielākās labvēlības režīma noteikumi netiek pielietoti attiecībā uz priekšrocībām, ko kāda no Pusēm sniedz kādas trešās valsts pilsoņiem vai kompānijām, pateicoties:

(a) šīs Puses saistošiem pienākumiem, kuri ir radušies sakarā ar tās pilnu līdzdalību brīvās tirdzniecības telpā vai muitas ūnijā; vai

(b) šīs Puses saistošiem pienākumiem saistībā ar daudzpusēju starptautisku līgumu, kurš veidots uz Vispārējās Vienošanās par Tarifiem un Tirdzniecību bāzes, kas stājas spēkā pēc šī Līguma parakstīšanas.

11. Puses atzīst un piekrīt, ka "saistītās aktivitātes" bez ierobežojumiem ietver tādas aktivitātes, kā:

(a) frančaizinga tiesību vai licenzējamo tiesību piešķiršanu;

(b) pieeju reģistrācijām, licencēm, atļaujām un citiem apstiprinājumiem (kas jebkurā gadījumā jāizsniedz nekavējoties);

(c) piekļūšanu finansiālām institūcijām un kredīta tirgiem;

(d) piekļūšanu saviem fondiem, kas tiek turēti finanšu institūcijās;

(e) iekārtu ieviešanu un uzstādīšanu, kuras nepieciešamas normālai biznesa veikšanai, ieskaitot, bet neierobežojot, kantoru iekārtojumu, automašīnas un šādā veidā ievestu jebkuru iekārtu un automašīnu eksportu;

(f) komerciālas informācijas izplatīšanu;

(g) nodarbošanos ar tirgus izpēti;

(h) komercpārstāvju iecelšanu, ieskaitot aģentus, konsultantus un izplatītājus, un viņu piedalīšanos tirdzniecības gadatirgos un veicināšanas pasākumos;

(i) preču un pakalpojumu mārketingu, ieskaitot ar iekšējās izplatīšanas un mārketinga sitēmu palīdzību veikto, kā arī ar reklāmu un tiešiem kontaktiem ar atsevišķiem cilvēkiem un uzņēmēj sabiedrībām palīdzību veikto;

(j) piekļūšanu sabiedriskajiem pakalpojumiem, sabiedriskajiem dienestiem un komerciālām irējamām platībām par nediskriminējošām cenām, ja cenas ir noteikusi vai kontrolē valdība; un

(k) piekļūšanu izejvielām un cita veida resursiem, kā piemēram darbaspēkam, enerģijai u. c., kā arī visu veidu pakalpojumiem par nediskriminējošām cenām, ja cenas ir noteikusi vai kontrolē valdība.

III PANTS

1. Ieguldījumi nedrīkst tikt ekspropriēti vai nacionalizēti ne tiešā, ne netiešā veidā ar līdzekļiem, kas līdzvērtīgi ekspropriācijai vai nacionalizācijai ("ekspropriācija"), izņemot sabiedriskiem nolūkiem; nediskriminējošā veidā veikto; samaksājot tūlītēju, atbilstošu un efektīvu kompensāciju; un atbilstoši pienācīgajam likuma procesam un II (3) Pantā noteiktajiem vispārējiem attieksmes principiem. Kompensācijai jālidzinās ar ekspropriētā ieguldījuma taisnīgu tirgus vērtību, kāda tā bija tieši pirms ekspropriācijas veikšanas vai pirms kļuva zināms par to, atkarībā no tā, kurš notiek ātrāk; tā jāaprēķina brīvi konvertējamā valūtā, kā noteikts Starptautiskā Valūtas Fonda Līguma 30. Pantā, balstoties uz dominējošo tirgus maiņas likmi tajā laikā; tā jāizmaksā nekavējoties; ietverot procentus ar komerciāli saprātīgu likmi, skaitot no ekspropriācijas dienas; ir realizējama pilnībā; un ir brīvi pārvedama.

2. Jebkuras Puses pilsonim vai uzņēmēj sabiedrībai, kas apliecina, ka tā viss ieguldījums vai daļa ir ticis ekspropriēts, jābūt tiesībām uz nekavējošu otras Puses atbilstošas tiesas vai administratīvu institūciju pārskatu, lai noteiktu, vai jebkura šāda ekspropriācija ir notikusi, un ja jā, vai šāda ekspropriācija un jebkura ar to saistītā kompensācija atbilst starptautisko tiesību principiem.

3. Attiecībā uz katras Puses pilsoņiem vai uzņēmēj sabiedrībām, kuru ieguldījumi cieš zaudējumus otras Puses teritorijā sakarā ar karu vai citu bruņotu konfliktu, revolūciju, ārkārtēju stāvokli, sacelšanos, pilsoņu nemieriem vai citiem līdzīgiem notikumiem, otrai Pusei jāpiemēro ne mazāk labvēlīgs režīms kā tas, ko tā piemēro saviem pilsoņiem vai uzņēmēj sabiedrībām vai jebkuras trešās valsts pilsoņiem vai uzņēmēj sabiedrībām, atkarībā no tā kurš ir vislabvēlīgākais attiecībā uz jebkuriem pasākumiem, kurus tā veic sakarā ar šādiem zaudējumiem.

IV PANTS

1. Katrai Pusei jāatļauj visus pārvedumus, kas saistīti ar ieguldījumu, veikt brīvi un bez kavēšanās uz tās teritoriju un ārā no tās. Šādi pārvedumi ietver:

- (a) ienākumus;
- (b) kompensāciju saskaņā ar III Pantu;
- (c) maksājumus, kas rodas saistībā ar ieguldījumu strīdu;

- (d) maksājumus, kas veikti saskaņā ar kontraktu, ieskaitot pamatkapitāla amortizāciju un pieaugušo procentu maksājumus, kas veikti saskaņā ar aizdevuma līgumu;
- (e) ieņēmumus no visa ieguldījuma vai jebkuras tā daļas pārdošanas vai likvidēšanas; un
- (f) papildus iemaksas kapitālā ieguldījuma uzturēšanai un attīstībai.

2. Pārvedumi jāizdara brīvi konvertējamā valūtā, kā noteikts Starptautiskā Valūtas Fonda Līguma 30. Pantā, balstoties uz dominējošo tirgus maiņas likmi pārveduma dienā, ievērojot skaidras naudas darījumus tajā valūtā, kurā notiks pārvedums.

3. Neskatoties uz 1. un 2. punkta nosacījumiem, katra Puse var saglabāt likumus un noteikumus, (a) kuri pieprasa atskaites par valūtas pārvedumu; un (b) kuri uzliek ienākuma nodokļus ar tādiem līdzekļiem kā ienākuma nodoklis uz dividendēm vai citiem pārvedumiem. Bez tam katra Puse var aizsargāt kreditoru tiesības vai nodrošināt spriedumu apmierinājumu tiesas procesos, pielietojot tās likumus taisnīgi, nediskriminējoši un labticībā.

V PANTS

Puses piekrīt nekavējoši konsultēties pēc vienas no Pusēm lūguma, lai atrisinātu jebkādas strīdus kas saistīti ar šo Līgumu vai lai apspriestu jebkuru jautājumu attiecībā uz šī Līguma interpretāciju vai pielietošanu.

VI PANTS

1. Šī Panta nolūkiem ieguldījumu strīds ir strīds starp Pusi un otras Puses pilsoni vai uzņēmējsabiedrību, kurš rodas no vai saistībā ar:

- (a) ieguldījumu līgumu starp šo Pusi un šādu pilsoni vai uzņēmējsabiedrību;
- (b) ieguldījumu atļauju, kuru šādam pilsonim vai uzņēmējsabiedrībai ir devusi šīs Puses ārvalstu ieguldījumu institūcija;
- (c) vienai vai otrai Pusei apgalvojot, ka notikusi jebkāda tiesību, kuras attiecībā uz ieguldījumu ir piešķīris vai radījis šis Līgums, pārkāpšana.

2. Ieguldījumu strīda gadījumā, strīda pusēm sākotnēji vajadzētu atrast risinājumu konsultāciju un sarunu ceļā. Ja strīds nevar tikt atrisināts draudzīgā ceļā, attiecīgais pilsonis vai uzņēmējsabiedrība var izvēlēties nodot strīdu izskatīšanai:

- (a) tās Puses, kura ir strīda puse, tiesām vai administratīvajiem tribunāliem; vai
- (b) saskaņā ar jebkādām pielietojamām, iepriekš saskaņotām strīdu atrisinošām procedūrām; vai
- (c) saskaņā ar 3. punkta noteikumiem.

3.

(a) Ar noteikumu, ka attiecīgais pilsonis vai uzņēmēj sabiedrība nav iesnieguši strīdu izskatīšanai atbilstoši 2. punkta (a) vai (b) apakšpunktiem un ka no dienas, kad radies strīds, ir pagājuši seši mēneši, attiecīgais pilsonis vai uzņēmēj sabiedrība var rakstveidā izvēlēties piekrist iesniegt strīdu izskatīšanai saistošai arbitrāžai:

(i) Starptautiskajā ieguldījumu strīdu izskatīšanas centrā ("Centrs"), kas izveidots saskaņā ar Konvenciju par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem, kas parakstīta Vašingtonā 1965. gada 18. martā ("ICSID Konvencija"), ar noteikumu, ka Puse ir pievienojusies šai Konvencijai; vai

(ii) Centra Papildu institūcijā, ja Centrs nav pieejams; vai

(iii) saskaņā ar Apvienoto Nāciju Starptautisko tirdzniecības tiesību komisijas (UNCITRAL) arbitrāžas noteikumiem; vai

(iv) jebkādā citā šķīrējtiesas institūcijā vai saskaņā ar jebkādiem citiem arbitrāžas noteikumiem, par kuriem var savstarpēji vienoties strīda puses.

(b) Ja attiecīgais pilsonis vai uzņēmēj sabiedrība ir piekritusi tā darīt, jebkura strīda Puse var ierosināt arbitrāžu saskaņā ar izvēli, kas precizēta piekrišanā.

4. Ar šo katra Puse piekrīt jebkādu ieguldījumu strīdu iesniegšanai to izskatīšanai ar saistošas arbitrāžas palīdzību atbilstoši izvēlei, kas izteikta rakstiskā piekrišanā, kuru sniedzis pilsonis vai uzņēmēj sabiedrība saskaņā ar 3. punktu. Šāda piekrišana, kopā ar pilsoņa vai kompānijas rakstisku piekrišanu saskaņā ar 3. punktu, apmierinās prasību pēc:

(a) strīda pušu rakstiskas piekrišanas ICSID Konvencijas II Nodaļas nolūkiem (Centra jurisdikcija) un Papildu institūcijas likumu nolūkiem; un

(b) "vienošanās rakstiskā veidā" Apvienoto Nāciju Konvencijas par Ārzemju arbitrāžas lēmumu atzīšanu un izpildišanu, kas parakstīta Ņujorkā 1958. gada 10. jūnijā ("Ņujorkas Konvencija") II Panta nolūkiem;

5. Jebkurai arbitrāžai saskaņā ar šī Panta 3. punkta (a) (ii), (iii) vai (iv) apakšpunktiem jānotiek valstī, kas ir Ņujorkas Konvencijas locekle.

6. Jebkāds arbitrāžas lēmums, kas veikts saskaņā ar šo Pantu, ir galīgs un saistošs strīda pusēm. Katra Puse apņemas bez kavēšanās izpildīt jebkura šāda lēmuma noteikumus un gādāt, lai tie tiktu izpildīti tās teritorijā.

7. Nevienā ar ieguldījumu strīdu saistītā procesā Puse nedrīkst izmantot kā aizstāvēšanos, pretprasību, pretsvara tiesības vai kā citādi, to ka attiecīgais pilsonis vai uzņēmēj sabiedrība saskaņā ar apdrošināšanu vai garantijas līgumu ir saņēmusi vai saņems atlīdzību vai citu kompensāciju par visiem vai daļu no tā apgalvotajiem zaudējumiem.

8. Šī Panta 3. punktā veicamās arbitrāžas mērķiem, jebkurai uzņēmēj sabiedrībai, kas legāli nodibināta saskaņā ar Puses vai tās politiski administratīvās vienības pielietojamiem likumiem un noteikumiem, bet kura tieši pirms strīdu izraisošā notikuma vai notikumu atgadišanās, bija otras Puses pilsoņu vai uzņēmēj sabiedrību ieguldījums, jāpiemēro tāda pati attieksme kā pret šīs otras Puses pilsoni vai uzņēmēj sabiedrību saskaņā ar ICSID Konvencijas 25. panta 2 (b) apakšpunktu.

VII PANTS

1. Jebkurš strīds starp Pusēm attiecībā uz Līguma interpretāciju vai pielietošanu, kurš nav atrisināts konsultāciju ceļā vai - caur citiem diplomātiskiem kanāliem, pēc jebkuras no Pusēm lūguma jāiesniedz arbitrāžas tiesā saistoša lēmuma pieņemšanai saskaņā ar pielietojamiem starptautisko tiesību noteikumiem. Ja Puses tomēr nevar vienoties, noteicošie būs Apvienoto Nāciju Starptautisko tirdzniecības tiesību komisijas (UNCITRAL) arbitrāžas noteikumi, gan ievērojot Pušu vai arbitru veikto modifikāciju.

2. Divu mēnešu laikā pēc prasības saņemšanas katrai Pusei jāieceļ arbitrs. Šiem abiem arbitriem jāizvēlas trešais arbitrs kā Priekšsēdētājs, kurš ir trešās valsts pilsonis. Nozīmējot arbitrāžas kolēģiju, ir jāpielieto *mutatis mutandis*

princips atbilstoši UNCITRAL noteikumiem par locekļu nozīmēšanu trīs locekļu komisijā, izņemot to, ka šajā gadījumā ieceļošā amatpersona, uz ko atsaucas šajos noteikumos, ir Centra Ģenerālsekretārs.

3. Ja nav citas vienošanās, visi iesniegumi jāizdara un visas noklausīšanās jāpabeidz sešu mēnešu laikā no dienas, kad tika izvēlēts trešais arbitrs, un Tribunālam jāsniedz savs lēmums divu mēnešu laikā no pēdējo iesniegumu datuma vai no datuma, kad tika pabeigta noklausīšanās, atkarībā no tā, kurš ir pēdējais.

4. Izdevumus, kas radušies par Priekšsēdētāju un pārējiem arbitriem, un pārējos procesa izdevumus jāmaksā abām Pusēm līdzīgi. Tomēr Tribunāls var pēc saviem ieskatiem noteikt, ka proporcionāli lielāka izmaksu daļa ir maksājama kādai no Pusēm.

VIII PANTS

Šim Līgumam nav jāmazina:

- (a) jebkuras no Pusēm likumi un noteikumi, administratīvā prakse vai procedūras, vai administratīvie, vai tiesas lēmumi;
- (b) starptautiskās juridiskās saistības; vai
- (c) pienākumi, kurus uzņēmusies kāda no Pusēm, ieskaitot tos, kuri iekļauti ieguldījumu līgumā vai ieguldījumu pilnvarošānā,

kas dod tiesības ieguldījumiem vai ar tiem saistītajām aktivitātēm uz lielākas labvēlības režīmu kā tas, ko sniedz šis Līgums līdzīgās situācijās.

IX PANTS

1. Šis Līgums neizslēdz iespēju katrai Pusei pielietot līdzekļus, kādi ir nepieciešami sabiedriskās kārtības uzturēšanai, tās pienākumu attiecībā uz starptautiskā miera vai drošības saglabāšanu vai atjaunošanu izpildīšanai, vai arī tās būtisku drošības interešu aizsardzībai.

2. Šis Līgums neattur nevienu no Pusēm noteikt īpašas formalitātes saistībā ar ieguldījumu nodibināšanu, bet šādas formalitātes nedrīkst mazināt jebkuru tiesību, kuras izklāstītas šajā Līgumā, būtību.

X PANTS

1. Attiecībā uz tās nodokļu politiku, katrai Pusei būtu jācenšas sniegt godprātīgu un vienlīdzīgu pretimnākšanu otras Puses pilsoņu un uzņēmējsabiedrību ieguldījumiem.

2. Tomēr šī Līguma nosacījumi, konkrēti VI un VII pants, ir jāpielieto jautājumos par nodokļu uzlikšanu tikai attiecībā uz sekojošo:

(a) ekspropriāciju saskaņā ar III Pantu;

(b) pārvedumiem saskaņā ar IV Pantu; vai

(c) ievērojot un izpildot ieguldījumu līguma vai pilnvarojuma noteikumus saskaņā ar VI Panta 1 (a) vai (b) apakšpunktiem,

un tādā mērā, kādā tie netiek pakļauti Līguma par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu starp abām Pusēm strīdu atrisināšanas nosacījumiem, vai arī kuri ir tikuši pacelti sakarā ar šādas atrisināšanas nosacījumiem un nav tikuši atrisināti saprātīgā laika posmā.

XI PANTS

Šis Līgums tiks pielietots attiecībā uz Pušu politiski administratīvajām vienībām.

XII PANTS

1. Šis Līgums stājas spēkā trīsdesmit dienas pēc ratifikācijas instrumentu apmaiņas dienas. Tas paliek spēkā desmit gadus un turpina būt spēkā, ja vien netiek izbeigts saskaņā ar šī Panta 2. punktu. Tas tiek pielietots attiecībā uz ieguldījumiem, kas pastāv laikā, kad tas stājas spēkā, kā arī uz ieguldījumiem, kas izdarīti vai iegūti pēc tā spēkā stāšanās.

2. Katra Puse var pārtraukt šo Līgumu, vienu gadu iepriekš iesniedzot rakstisku paziņojumu otrai Pusei, ka tā pārtauc šo Līgumu sākotnēji noteikto desmit gadu perioda beigās vai jebkurā laikā pēc tam.

3. Attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti vai iegūti pirms šī Līguma izbeigšanas dienas un uz kuriem šis Līgums kā citādi attiecas, šī Līguma visu citu pantu noteikumi paliks spēkā vēl desmit gadus no šādas izbeigšanas dienas.

4. Pielikums un Protokols veido šī Līguma neatņemamu sastāvdaļu.

APLIECINOT IEPRIEKŠ MINĒTO, attiecīgie pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu.

IZPILDĪTS divos eksemplāros 1995. gada 13. janvārī angļu un latviešu valodās, pie tam abi teksti ir vienlīdz autentiski.

AMERIKAS SAVIENOTO VALSTU
VALDĪBAS VĀRDĀ

LATVIJAS REPUBLIKAS
VALDĪBAS VĀRDĀ

PIELIKUMS

1. Savienoto Valstu Valdība patur sev tiesības izdarīt vai paturēt ierobežotus izņēmumus attiecībā uz nacionālo režīmu, kā to nosaka 2. panta 3. punkts, sektoros un jautājumos, kuri norādīti zemāk:

gaisa transports; kuģu satiksme okeāna vai piekrastes ūdeņos; banku darbība; apdrošināšana; vērtspapīri un citi finanšu pakalpojumi; valdības dotācijas; valdības apdrošināšanas un aizdevumu programmas; enerģijas ražošana; muitas nama brokeri; nekustamā īpašuma piederība; kopējo radio un televīzijas staciju piederība un darbība; akciju piederība Sakaru satelītu korporācijā; kopējo telefona un telegrāfa pakalpojumu veikšana; zemūdens kabeļu pakalpojumu veikšana; zemes un dabas resursu izmantošana; izrakteņu iegūšana sabiedriskā īpašumā; jūrniecības un ar jūrniecību saistītie pakalpojumi.

2. Savienoto Valstu Valdība patur sev tiesības izdarīt vai paturēt ierobežotus izņēmumus attiecībā uz vislielākās labvēlības režīmu, kā to nosaka II Panta 1. punkts, sektoros un jautājumos, kas norādīti zemāk:

nekustamā īpašuma piederība; izrakteņu iegūšana sabiedriskā īpašumā; jūrniecības un ar jūrniecību saistītie pakalpojumi; un primārā dīleru darbība ar Amerikas Savienoto Valstu vērtspapīriem.

3. Latvijas Republikas Valdība patur sev tiesības izdarīt vai paturēt ierobežotus izņēmumus attiecībā uz nacionālo režīmu, kā noteikts II Panta 1. punktā, sektoros vai jautājumos, kas norādīti zemāk:

Aizsardzības rūpniecības, narkotiku, ieroču un eksplozīvu vielu ražošanas un tirdzniecības kontrole; avižu, televīzijas un radio raidīšanas staciju vai ziņu aģentūru kontrole; visu atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu, ieskaitot kontinentālā šelfa resursus, reģenerācija; zvejniecība; medniecība; ostu saimnieciskā darbība; banku darbība; zemes piederība un kontrole; spekulācijas ar nekustamo īpašumu; un azartspēles.

PROTOKOLS

Puses apliecina savu kopējo izpratni attiecībā uz Pielikuma 3. punktā minēto "zemes piederību un kontroli" par to, ka spēkā esošā Latvijas likumdošana atļauj ārvalstu ieguldītājiem iegūt īpašumā un kontrolēt zemi pilsētu teritorijās, kuras nosaka Latvijas Republikas likumdošana.